

Viktorīnas par Latviju un Pārgaujas novadu rezultātu apkopojums

Atzīmējot Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas 31. gadadienu laika posmā no 3. līdz 9.maijam iedzīvotāji Pārgaujas novada Facebook lapā bija aicināti piedalīties izzinošā viktorīnā par Latviju un Pārgaujas novadu.

Kopumā viktorīnu aizpildīja 77 iedzīvotāji. Viktorīna izrādījās gana āķīga, jo pilnīgi pareizi uz visiem jautājumiem neatbildēja neviens no respondentiem. Savukārt 1 kļūdu pieļāva 14 personas, 2 kļūdas 10 respondenti. Visgrūtāk iedzīvotājiem veicās ar jautājumu nr. 22 "Kura estrāde attēlota redzamajā bildē (foto uzņemts ~1978. gadā)?", jo tikai 17 personas atbildēja, ka tā ir Lenču estrāde, 32 respondenti minēja, ka tā ir Raiskuma estrāde, savukārt 28 personas - Baukalna estrāde.

Viktorīnas dalībnieki, kas bija atbildējuši uz jautājumiem, pieļaujot 1 kļūdu, saņems pārsteiguma balviņas no Pārgaujas novada pašvaldības.

Zemāk piedāvājam iepazīties ar visiem viktorīnas jautājumiem un detalizētiem skaidrojumiem par pareizajām atbildēm.

1. Kura ir senākā zināmā Latvijas teritorijā sarakstītā hronika?

- Vecākā Livonijas Atskaņu hronika
- **Indriķa Livonijas hronika**
- Vartbergas Hermaņa Livonijas hronika

**Indriķa Livonijas hronika ir senākā zināmā Latvijas teritorijā sarakstītā Livonijas hronika. Iespējamais sacerēšanas laiks 1224./26. gads ar pielikumu, kas uzrakstīts 1227. gada februārī. Otra vecākā hronika ir - Vecākā Livonijas Atskaņu hronika, kas sarakstīta no 1290. līdz 1296. gadam. Savukārt, Vartbergas Hermaņa Livonijas hronika tapusi ap 1370.-1378. gadu.*

2. Kurš ir pirmais Latvijas valsts prezidents pēc neatkarības atjaunošanas (1993-1999)?

- Jānis Čakste
- Kārlis Ulmanis
- **Guntis Ulmanis**

**Periodā pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas no 1990. gada 4. maija līdz 1993. gada 7. jūlijam valsts vadītāja funkcijas pildīja Latvijas Republikas Augstākās Padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs. Guntis Ulmanis Latvijas Valsts prezidents bija laika posmā no 1993. gada 7. jūlija līdz 1999. gada 7. jūlijam.*

3. Šajā gadā tika atzīmēta Latvijas Republikas starptautiskās atzīšanas de iure simtgade. Kurā datumā tika atzīmēta šī diena?

- 21. janvārī
- **26. janvārī**
- 29. janvārī

**2021. gada 26. janvārī atzīmējam Latvijas Republikas starptautiskās de iure atzīšanas 100. gadskārtu. Pirms 100 gadiem Parīzē šajā datumā pēc Latvijas diplomātu divu gadu mērķtiecīga darba Pirmā Pasaules kara uzvarētāji jeb Antantes valstis - Apvienotā Karaliste, Beļģija, Francija, Itālija, Japāna - pieņēma lēmumu par Latvijas starptautisku atzīšanu. Tam bija izšķiroša loma, Latvijai apliecinot sevi kā pilnībā neatkarīgu valsti un veidojot diplomātiskās attiecības ar citām valstīm.*

4. Kurš ir Latvijas Republikas valsts himnas autors?

- Kārlis Zāle
- Jāzeps Vītols
- **Kārlis Baumanis**

**Latvijas himnas "Dievs, svētī Latviju!" vārdus un mūziku sacerēja Baumaņu Kārlis. Pirmo reizi dziesmu publiski izpildīja 1873. gada jūnijā, Pirmajos Dziesmu svētkos Rīgā.*

5. Kurā gadā Latvijā ieviesa eiro?

- 2013. gadā
- **2014. gadā**
- 2015. gadā

**2014. gada 1. janvārī Latvija kļuva par 18. Eirozonas dalībvalsti. Igaunija pievienojās 2011. gadā, savukārt Lietuva 2015. gadā. Patlaban eirozonu veido 19 ES dalībvalstis.*

6. Kurš ir pirmais Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku komandieris, pulkvedis?

- **Oskars Kalpaks**
- Jānis Balodis
- Roberts Dambītis

** Oskars Kalpaks (dzimis 1882. gada 6. janvārī, miris 1919. gada 6. martā) bija latviešu pulkvedis, pirmās Latvijas karaspēka vienības komandieris.*

7. Kurā gadā notika pirmie Vispārīgie latviešu dziedāšanas svētki?

- 1864. gadā
- **1873. gadā**
- 1875. gadā

** Pirmie Vispārīgie latviešu dziedāšanas svētki notika 1873. gadā, bet pirms tam tika rīkoti mazāki reģionālie pasākumi. No 1873. līdz 2018. gadam dziesmu svētki ir notikuši 26 reizes.*

8. Kurš dzīvnieks ir atzīts par "Gada dzīvnieku 2021" Latvijā?

- Eirāzijas bebrs
- **Pelēkais zaķis un baltais zaķis**

- Alnis

* *Par gada dzīvnieku 2021 pasludinātas divas zīdītāju sugas – pelēkais zaķis un baltais zaķis. Latvijas Nacionālais dabas muzejs par abiem zaķiem vienlaicīgi izvēlējies runāt tāpēc, ka joprojām nereti cilvēki domā, ka Latvijā mīt viens zaķis, kas vasarā ir pelēks, bet ziemā – balts.*

9. Viens no nozīmīgākajiem māksliniekiem latviešu mākslas vēsturē ir Vilhelms Purvītis. Kāds ir viņa pārstāvētais glezniecības žanrs?

- **Ainava**
- Klusā daba
- Portrets

* *Vilhelms Kārlis Purvītis (1872. gada 3. marts — 1945. gada 14. janvāris) bija ainavu gleznotājs un pedagogs, viens no latviešu nacionālās glezniecības skolas aizsācējiem.*

10. Kurš latviešu sportists pirmais ir uzņemts IAAF (Starptautiskās Vieglatlētikas federācijas) Slavas zāle?

- **Jānis Lūsis**
- Ineta Radēviča
- Jānis Daliņš

**IAAF Slavas zāle ir Starptautiskās Vieglatlētikas federācijas 2012. gadā izveidota slavas zāle. Katru gadu Slavas zālē tiek uzņemti jauni biedri. 2014. gadā Slavas zālē tika uzņemts pirmais latvietis — šķēpa metējs Jānis Lūsis.*

11. Kura pagasta kontūra ir attēlota redzamajā bildē?

- Stalbes pagasta
- **Straupes pagasta**
- Raiskuma pagasts

**Pārgaujas novads atrodas Vidzemes centrālajā daļā un to vieno 3 teritoriālās vienības – Raiskuma pagasts, Stalbes pagasts un Straupes pagasts. Straupes pagasta kontūru var atpazīt pēc tā garenās formas.*

12. Kurš ir lielākais ezers Pārgaujas novadā?

- Riebiņu ezers

- **Ungura ezers**

- Sārumezers

**Lielākais ezers Pārgaujas novadā ir Ungura ezers, un tā platība ir 3,936 km². vidējais dziļums ap 3,5 metri un lielākais dziļums ap 7 metri. Sārumezera platība ir 1,89 km², bet Riebiņu ezera platība ir ap 0.75 km².*

13. Ar cik novadiem robežojas Pārgaujas novads?

- 5
- 6
- **7**

**Pārgaujas novads atrodas Vidzemes centrālajā daļā, robežojoties ar Amatas, Cēsu, Kocēnu, Līgatnes, Limbažu, Priekuļu un Krimuldas novadiem.*

14. Kurš ir teritorijas un iedzīvotāju skaita ziņā lielākais pagasts Pārgaujas novadā?

- Straupes pagasts
- Stalbes pagasts
- **Raiskuma pagasts**

**Novadu vieno 3 teritoriālās vienības – Raiskuma pagasts, Stalbes pagasts un Straupes pagasts. Teritorijas un iedzīvotāju skaita ziņā lielākais pagasts Pārgaujas novadā ir Raiskuma pagasts. Stalbes pagasts ir mazākais iedzīvotāju skaita ziņā un Straupes pagasts ir mazākais teritorijas ziņā.*

Teritoriālā vienība	Teritorija, km ²	Iedzīvotāju skaits, 01.01.2021, PMLP dati
Stalbes pagasts	159.84	1065
Straupes pagasts	151.91	1317
Raiskuma pagasts	174.45	1430

15. Kas teritorijas platības ziņā ir lielākais dabas resurss Pārgaujas novadā?

- Ūdens
- Kūdra
- **Mežs**

**Nozīmīgākie dabas resursi Pārgaujas novadā ir meži, kas aizņem 28189 hektārus un ir 58.05% no kopējās novada teritorijas. Liela nozīme Pārgaujas novadā ir kūdras resursiem, kas ir cieši saistīts ar pārpurvošanas procesiem. Tāpat arī nozīmīgs dabas resurss Pārgaujas novadā ir ūdens, kas var tikt vērtēts kā plaši pieejams un kvalitatīvs.*

16. Cik gadu jubileja šogad svinēs Straupe?

- **815**
- 817
- 820

**Rakstos Straupe pirmo reizi minēta 1206. gadā, kad Indriķa hronika vēsta par to, ka katoļu priesteris Daniels noturējis dievkalpojumu vietā uber der Rope, t.i. pāri Ropes upei. 2021. gadā Straupe būs 815. jubileja.*

17. Kurš Ungurmuižā tur lenti ar uzrakstu: "Uzticība, mīlestība, vienotība"?

- Grenadieris
- **Enģelis**
- Baltazars fon Kampenhauzens

**Ungurmuižu rotā 18.gadsimta koka sienu gleznojumi, un viens no tiem – enģelis, pauž svarīgus vārdus, kas vienojuši ģimenes cauri gadsimtiem – "Uzticība, mīlestība, vienotība".*

18. Kādam nolūkam celta ēka blakus Ungurmuižai, kur šobrīd atrodas restorāns?

- **Skolai**
- Ēdnīcai
- Muižas pārvaldniekam

**Ēka blakus Ungurmuižai, kur šobrīd atrodas restorāns, celta, lai tur ierīkotu skolu. Skolu tur ierīkoja Baltazars fon Kampenhauzens jau divus gadus pēc ievākšanās jaunuzceltajā muižā, nodibināja skolu savas muižas zemnieku bērniem.*

19. Cik šobrīd uzņēmumi izmanto preču zīmi Radīts Pārgaujas novadā?

- **23**
- 27

**Kopskaitā 23 uzņēmumi izmanto preču zīmi "Radīts Pārgaujas novadā" - Z/s "Madaras", Iveta Kazerovska, SIA Vilarija, Maija Ekerte, IK Aijas Kūkas, SIA Straubek Furniture, Z/s "Vējiņi, SIA Crown Plants, Z/s "Upītes", SIA Diļļu sēta, SIA Raiskuma labumu darītava, SIA Wenden green, I-Mēbeles, IK, SIA Real Bread, Bioloģiskā saimniecība ZS Eicēni, SIA Marte Furniture, SIA Ungurkrasts, ZS Vecstārasti, Inese Mangule, ZS Āvaidi, SIA Dizaina aleja, Marta Martinsone-Kaša un SIA Martinsons.lv.*

20. Kura ēka attēlota redzamajā bildē?

- Daudzīvokļu māja "Sauleskalni" Rozulā
- Aleksandra Bieziņa Raiskuma pamatskola
- **Stalbes tautas nams**

**Bildē redzams Stalbes tautas nams 1964.gadā. Stalbes kluba atklāšana notika 1964. gada 18. aprīlī. Ja salīdzina ar mūsdienām, tad redzams ka ēkas konstrukcija nav mainījusies, logu un durvju skaits ir palicis nemainīgs*

21. Kāds ir Straupes senais nosaukums?

- Brasla
- Strautene
- **Rope**

**Vārda "Straupe" izcelsme saistīta ar Braslas upi, kas sākotnēji saukta par Ropu vai Raupu, kas nozīmē Straujupe. No šī vārda arī vēlāk cēlies Straupes nosaukums. Vārds Straupe kā vienīgais apdzīvotās vietas nosaukums sākts lietot tikai 20. gs. 20. gados - Pirmās Latvijas valsts laikā. Līdz tam paralēli pastāvēja trīs nosaukumi. Latvieši lietoja vārdu Straupe (Lielstraupe, Mazstraupe), vācieši - Roop (Gross-Roop, Klein-Roop), krievi Roop (Veļiko Roop, Malo-Roop).*

22. Kura estrāde attēlota redzamajā bildē (foto uzņemts ~1978.gadā)?

- Raiskuma estrāde
- **Lenču estrāde**
- Straupes estrāde

**Lenču estrāde attēlota redzamajā bildē. Diemžēl mūsdienās no estrādes nekas daudz vairs nav palicis un nezinātājiem šo vietu atrast būtu gandrīz neiespējami.*

23. Kuras upes krastā atrodas Rozbeķu muižas medību namiņš?

- Gaujas
- **Braslas**
- Divupes

**Lai gan netālu no medību namiņa atrodas arī Divupe, tomēr Braslas upes krasts atrodas tieši tam blakus. 1907.g.Rozbeķu muiža nodega un no senās varenības ir redzams tikai pussagruvušais medību namiņš muižas parkā, kā arī kapakmens Braslas upes malā, kas uzlikts kunga meitai Evai Taubei, kas noslīcinājās kopā ar staļļu puisi, jo jaunajiem mīlētājiem neļāva precēties.*

24. Kāda vācbaltiešu dzimta apsaimniekojusi Lielstraupes pili 500 gadu garumā:

- fon Kampenhauzeni
- **fon Rozeni**
- fon Fēgezaki

**Lielstraupes pils ir viens no retajiem īpašumiem Latvijā, kas vienas dzimtas rokās atradusies vairākus simtus gadu, jo jau kopš 13. gadsimta otrās puses tā piederējusi baronu fon Rozenu dzimtai, kas ar īsiem pārtraukumiem šeit saimniekoja līdz pat 1939. gadam.*

25. Kura ēka attēlota redzamajā bildē?

- **Raiskuma pagasta tautas nams "Auciemmuiža"**
- Ruckas muiža
- Raiskuma muiža

**Bildē redzams Raiskuma pagasta tautas nams "Auciemmuiža", kas atrodas Auciemā. Mūsdienās "Auciemmuiža" pilda tautas nama funkciju, kurā notiek dažādi kultūras pasākumi gan amatiermākslas kolektīvu, gan uzaicināto viesmākslinieku sniegumā.*